

За борба със кържалиитѣ сж били съставяни отъ населението и противокържалийски четв. Като водители на такива се знаятъ: Сиракъ Али Помака¹⁾), Дѣдо Никола Македонецъ и Дели Миндо.

Да видимъ сега, следъ тия кратки и общи бележки за кържалиитѣ, дали и Севлиево не е изпитало поне единъ пътъ участъта на останалитѣ български градове и села.

Севлиево, като неукрепенъ отъ по-рано градъ, е било често пъти нападано отъ кържалиитѣ, вследствие на което жителитѣ му сж били принудени да взематъ мѣрки за своята защита.

За тази цѣль мѣстнитѣ аяви сж разпоредили да бждатъ изкопани край града дълбоки ровове (шаранполи, хендечи), които сж били пълнени съ вода, било отъ рѣката, било отъ Куруджа дере и така сж служили като едно естествено препятствие за отбиване на кържалийскитѣ нападения и запазването на града.

Цѣлиятъ ровъ, който е ограждалъ града отъ къмъ северъ и западъ, е билъ дълъгъ около 1.5 км; около 20 метра широкъ и 10 метра дълбокъ. Извънъ това, на всѣки изходъ на града е имало по една каменна кула, която де-новонощно се охранявала отъ стража, и по една врата, наречена „порта“ която сутринъ късно се е отваряла и вечеръ рано затваряла.

За Севлиево се знае положително, че е било нападеното отъ кържалиитѣ презъ пролѣтъта на 1798 г., преди Лазаровата сжбота. Защищено, обаче, здраво отъ мѣстната властъ и население, послѣднитѣ сж били отблъснати.

На връхъ Великдень, обаче, с. г. Пазвантовитѣ разбойници, следъ страшно нападение, което е било предшествувано отъ свирене на трѣби и биене на барабани, разбили вратитѣ на града и извършили своето позорно дѣло. Какъвъ е билъ, обаче, резултата отъ тѣхното нахлуване въ града — макаръ и да нѣмаме по-точни и опредѣлени сведения за това — лесно можемъ да си отгатнемъ: цѣлиятъ градъ е билъ плѣткосанъ, а, може би, и много отъ гражданитѣ избити и отвлечени. Опожаряване на града, обаче, не е имало.

Ако, обаче, за самия градъ Севлиево сведенията въ това отношение сж доста оскѣдни, то за нѣкои близки нему селища се знае нѣщо по-вече. Тѣй, напримеръ, знае се че с. Сухиндолъ е било нападеното, ограбено и изгорено отъ кържалиитѣ около 1795 год, и че жителитѣ му — турци и българи — заедно съ тия на седемъ околни нему се-

¹⁾ Подъ това название има поема отъ стария ни писателъ Цани Гинчевъ, въ която много картинно и съ голѣми подробности се описватъ борбитѣ на Сиракъ Али съ кържалиитѣ.